

1702.

1. Hertius, Fr. Nicolaus : Observationes juris Germanici
in praxiam : In nichts ist, hat der Kayser sein
Recht verlohren.

2us
= Hertius, Fr. Nicolaus : De matrimonio incestuato
et conscientiae . 2 Sumpt. 1719. 1748

1703.

1. Hertius, Fr. Nicolaus : De jactitate vulgo Ord.
Cisterciensis libertate ac exemptione a superiorum
Sede et advocatis regionum in S. R. I. imperii
Dominiorum .

2. Rujsius, Johan Richardus : De iusto, effectu legis
sive de effectu legis actum in irremum deducentis.

3. Weberus, Frmanuel : Thematia quaedam selectiora

4us
= Weberus, Frmanuel : De libertate S. R. imperii
Civili . 3 Sumpt. 1703, 1717, 1744.

1704.

1. Von den Birghuden, Philippus Christiaan: De
prescriptione praebensionum illustrius
2. Liechtenstein, Johannes Simon Fraxelle: De legi-
tima parentum
3. Mollenbecius, Berth. Ludovicus: De salario Tutorum
et curatorum - - -
4. Valentinius, Michael Bernhardus: Praxis medica
nae infatibilis, cujus Disputationem I de morbis
embryonum . . . ventilatae sistit.
5. Weberus, Johann: De canonica praetorum
ecclesiae electione

1708

1. Herthius, Johann Nicolaus: De ecclesiis filiales
vulgo Filial-Kirchen.

1705

2. Hübner, Joh. Nicolaus: De pacto ne praestetur
erictis
3. Hertius, Jo. Nicol: Libellus de regali immunitate
mediorum et inferiorum jurum.
4. Weberus, Emanuel: De legitus divinae positionis
universalibus
5. Willerding, Lutho Christophorus: De incongrua applica
tione juris Longobardici ad fœda Germaniae.

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

33272.

1703, 3

6/

THEMATA
quædam
SELECTIONA.
cx
JURISPRUDENTIA
UNIVERSALI,
PRÆSIDE
DN. IMMANUELE WEBERO,
Phil. & Jur. Doct. Prof. Publ.
Publicè ventilanda
proponet
D. VI. Septemb. 1703 CCIII.
Joh. Friederich Kayser / Gieß.
Jur. Stud.

GIESSÆ, Typis Henningi Mülleri.

Natalium dignitate non minus
quàm mentis indole

verè

Generosis atque Præ-Nobilibus

DOMINIS

DN. PHILIPPO LUDOVICO

ab & ex HEES;

DN. JO. JACOBO LUEDECKE,

DN. JOH. GOTTLIEB JACOBS;

Commilitonibus in Collegio

Jurisprudentiæ divinæ universalis,

Amicis suis atq; Fautoribus

plurimum colendis,

testandi amoris cultusque

gratiâ,

primitias hæc Academicas,

cum voto prosperrimorum

in virtutum stadio,

quod egregie currunt,

successuum,

pia mente

offert

RESPONDENS,

L. B. S.

Um in Collegio Jurisprudentia uni-
 versalis adhuc nobis receptum sit,
 ut singulis hebdomadis nonnullas the-
 ses ex Puffendorffii de Officiis H. &
 C. libello depromtas intra privatos parietes
 ventilemus: Consultissimus Dominus Præ-
 ses autor mihi fuit, ut semestre hocce spacium
 publica aliqua Dissertatiuncula finirem, & sele-
 ctiora argumenta privatim proposita paucis in
 cathedra publica repeterem. Non displicuit id
 consilium, & facile me Ejus autoritate induci
 passus sum, ut presentia themata publici juris face-
 rem, hacque ratione vires meas in publico ali-
 quantum exercerem. Præfanda hac censui B.
 L. ut videas, qua me causa ad negotium hoc
 suscipiendum moverit, neque forte Tibi persua-
 deas, ex aliqua temeritate aut arrogantia me id
 facere, quod potius inter officia mihi duco,
 & ideo Te non improbatuum spero
 confidoque.

A 2

Th. I.

THEMA I.

Ad Praefat. de Of. sic. H. & C.

Absque doctrina Juris Naturalis perfectus
Jctus esse nequit.

RATIO, Quia (1) ultima Juris humani ferè omnis ratio in Jure Naturæ quærenda; (2) genuinæ interpretationis & applicationis media Jus Naturæ suppeditat. (3) Principis id constat universalibus; reliquum Jus non nisi particularibus, unde omnes casus decidi non possunt, minime omnium negotia Gentium.

CONSENTIUNT Mevius, *præfat. Nuclei J. N. & G. Ziegler, præfat. Notar. ad Grot. Dn. Thomaf. Dissert. Proximal. ad Inst. Jurispr. div. §. 14. 15.* Magnif. Dn. Hertius noster *Comment. de Jurispr. Universali Sect. 1. §. 8.* Consultiff. Dn. Andr. Oeckel. *in Jctio rationali, præf. it. c. III. th. 19.* passim; Et imò è recentioribus plurimi, imprimis, qui scriptis Jurisprudentiam Naturalem illustrarunt, ut Dn. Coccejus, Vitriarius, Felde, Henniges, Culpisius, Tesmar, Becmann, Simon, Tulleken, Borgcius, &c.

DISSENTIUNT antiquiores ferè omnes, & qui vel ex solo Jure Romano perfectum Jctum exsculpere cupiunt.

THEMA II.

Jus Naturæ est distincta non solum à Theologia a) sed & philosophia morali b) disciplina.

RATIO

RATIO a) Quia differunt principio, forma, objecto & fine. *Principium* cognoscendi Theologiam moralem est Revelatio; Jus Naturæ, Ratio. *Forma* Legis divinæ revelatæ consistit in obligatione ad foederis modum contractâ; sed Juris Naturæ præcepta obligant simpliciter ex LLatoris voluntate. *Objectum* Theologiæ moralis sunt interna primariò, externa per consequentiam; viceversa se res habet in Jure Naturæ. *Finis* Theologiæ moralis est æterna salus; Juris Nat. beatitudo civilis. b) Quia (1) Philosophia moralis præcipuè honestum in actionibus humanis considerat; Jus Naturæ verò justum (2) Illa rectitudinem internam & emendationem affectuum; hoc rectitudinem externam intendit, interna & affectuum emendationem supponit.

CONSENTIUNT omnes hodie, qui sobriè philosophari, & fines disciplinarum regere didicerunt. Confer Magnif. Dn. Hert. l. c. §. 4.

DISSENTIUNT *Scholastici* & vulgò sic dicti *Moralistæ* (nè fallor, *Morialistæ*) omnia fursum deorsum vertentes, & ex Theologia, Philosophia morali, Jure Naturali & civili unum aliquod Chaos conficientes. *Dissentiunt* etiam, qui præcepta Decalogica pro ipso Jure Naturæ haberi volunt.

THEMA III.

Citra Impietatem & pugnam licet in Disciplina Jur. N. aliqua supponere, quæ S. Scriptura in thesi aliter tradit.

RATIO, quia (1) abstrahentium, & præsupponentium non est negatio (2) quælibet disciplina juxta modum

cognoscendi sibi convenientem agit, nec tamen una alteri verè contradicit.

CONSENTIUNT omnes, qui regulas veræ contradictionis intelligunt, & rectè applicant.

DISSENTIUNT, qui vel ex stupiditate vel dolo peccantes in Pufendorffio hoc ferre nolunt, quod conditionem primi hominis ad captum rationis, non ad ductum verbi revelati formaverit. Vid. Pufendorff. Erid. Scand. *Prefat. it. p. 20. p. 220. seqq. 258. 358. 372. 377.* Ven. Lips. Pul. p. 11. 16. 36. 44. 46. 52. 54.

THEMA IV.

Ea hominis quoad intellectum & voluntatem idoneitas est, ut, quæ naturaliter iusta sunt, percipere, & ad ea se componere possit.

RATIO quia (1) aliàs homines socialiter non vivere (2) quibusvis suis delictis ignorantiam invincibilem obtendere, & ad rationes vocanti exceptionem impossibilitatis opponere possent; Imo (3) ne quidem pro autoribus suarum actionum essent habendi.

CONSENTIUNT omnes Philosophi pariter & Theologi, qui notitiam naturalem, & spontaneitatem in civilibus & naturalibus homini relinquunt.

DISSENTIUNT, qui notitias naturales negando, tabulæ rasæ hominis mentem comparant; Item qui fato Stoico, siderum influxui & similibus externis principiis omnia adscribentes, voluntatis libertatem tollunt.

DISSENTIUNT etiam, qui facultates animæ humanæ, quas non habet in spiritualibus, confundunt cum iis, quas

quas habere diximus in naturalibus, id quod, crasso admodum calumniandi artificio, fecerunt Pufendorffii ad-versarii in Indice novitatum art. XVI. sed ab eodem sufficienter depexi in Apolog. §. XXI. quæ habetur Erid. Scand. p. 37.

THEMA V.

Voluntatis potiores in actionibus huma- Ad L. I.
nis sunt partes, quàm Intellectus. cap. I.

RATIO quia (1) voluntas dirigit imperio pratico (2) ipsæ Sacræ Literæ omnem *μεγαλειαν* cordi i. e. voluntati acceptum referunt. (3) Sæpè & plerumque intellectus cog-nita iudicio theoretico aliter non approbat, quàm quatenus voluntati visum est & gratum.

CONSENTIUNT Dn. Thomæsius, *Ausübung der Sit-
tenlehr* cap. I. §. 26. seq. & omnes illi Philosophi, qui vim directivam animæ facultatum theoreticam à practi-
ca probè secernunt.

DISSENTIUNT Doctrinæ philosophorum communes, Intellectum pro duce in actionibus humanis agnoscent-
es.

THEMA VI.

Hominis naturæ non convenit, ut vivat Ad c. II.
exlex.

RATIO quia omnis homo (1) liberum habet arbitrium, nec ad uniformem agendi modum determinatus, (2) ad Legem & LLatorem cognoscendum idoneus, (3) actu Legislatori subiectus est, & (4) sine Lege finem, ad quem creatus, non esset obtenturus.

CON-

CONSENTIUNT omnes, quibus ratio pro duce est, ipse etiam Plato, licet sine Legibus civitatem esse posse statuerit, *de Republ. Dial. IV.*

DISSENTIUNT omnes in statu bestialitatis constituti, quales sunt Legum frena mordentes, in quocunque vivant statu & ordine.

THEMA VII.

Solus homo est Legum & obligationis capax.

RATIO, quia solus Legem intelligit, & ex ejus præscripto agere tenetur.

CONSENTIUNT omnes, qui rerum moralium exactiorem habent notitiam.

DISSENTIUNT DD. Juris Romani, qui jus naturæ etiam in bruta cadere somniant, decepti definitione Ulpiani, *L. 1. §. 3. ff. d. Just. & Jur. pr. J. de Jur. N. G. & Civ.*

THEMA IIX.

Vis obligativa Legis omnis est à voluntate imperantis.

RATIO (1) quia imperans est hujus effectus adæquata causa, (2) citra hanc Jus, Lex, obligatio & officia non nisi inania futura essent vocabula.

CONSENTIUNT DD. & Philosophi communiter.

DISSENTIUNT, qui cum Grotio Juri Naturæ obligationem tribuunt, posito DEUM non esse, vel non curare res mortalium; Haberkorn, qui vim obligativam in jure & æquitate constituit, *Relig. J. Civ. p. 52.*

Th. IX.

THEMA IX.

Optimè illi, qui socialitatem pro Juris naturæ fundamento agnoscunt.

RATIO, quia hæc fundamentum est (1) proprium & verum, (2) adæquatum, (3) evidens, id quod latius Dn. Præses, *Dissert. de Lege naturali, ad Pufend. Offic. c. III. §. 8. 9.* monstravit, ubi etiam consentientes & dissentientes pluribus adduxit.

THEMA X.

Principia Juris naturalis rectæ rationi attemperata esse debent a) ipse autem homo non nisi in corrupto statu considerari potest. b)

RATIO, a) quia ex pravis principiis non possunt non prævæ conclusiones emergere. b) Quia moralis medicina supponit moraliter ægrotum.

CONSENTIUNT, qui, cum Dn. Pufendorffio, in Jurisprudencia Naturali hominem concipiunt juxta veram indolem, quâ præditus hodiè deprehenditur.

DISSENTIUNT, qui cum D. Valent. Alberti hominem ut integrum supponunt, & ipsum Jus Nat. in perfectione Statûs integritatis vel formali vel normali quærunt.

THEMA XI.

Jus naturæ est immutabile a) & indispensabile. b)

B

RA-

RATIO *a)* quia finis ejus & fundamentum immutabile est, salus scilicet societatis humanæ, quæ stante ne **DEUS** quidem jus illud mutare potest. *b)* quia nemini hominum circa divinas Leges dispensare licet.

CONSENTIUNT Dd. Juris Naturalis, imò Theologi nostrates & Jcti communiter.

DISSENTIUNT, qui Pontifici dispensandi in divinis facultatem tribuunt; Dissentit etiam sibi ipsi non satis constans Mevius, qui dispensando, ait, **DEUM** posse indulgere, imo injungere, quæ aliàs naturaliter improba, *Nucl. Jur. N. & G. Insp. II. n. 38. §. 23.*

THEMA XII.

Jus Naturæ ita tradendum est *a)* ut foro humano aptum sit, & per consequens *b)* directo non nisi circa formandas hominis exteriores actiones versatur.

RATIO, *a)* Quia (1) alias nullus ejus futurus esset in vita civili usus; quum tamen (2) juxta hoc etiam pronunciare debeant Judices humani.

b) Quia (1) interna ad divinum tribunal pertinent. (2) Judices humani non sunt scrutatores cordium (3) actiones hominis interiores formare vel Ethicæ est, vel disciplinæ sublimioris.

CONSENTIUNT omnes, qui Philosophiam & Theologiam moralem cum Jure naturali non confundunt.

DISSENTIUNT Scholastici & fermento Scholasticorum infecti Theologi, Jcti & Philosophi non pauci; Item, qui ex verbis Pufendorffii perperam acceptis probare conantur,

nantur, Jus Naturæ internam mentis probitatem respicere, adversus quos disputat *Erid. Scand. pag. 262. 355. 371. 378.*

THEMA XIII.

Jus Naturæ & Gentium non specie, sed subjectis potissimum ab invicem differunt, adeo ut si spectetur Jus illud congenitum *in negotiis singulorum hominum*, dicatur Jus Naturæ hominum; *si in negotiis integrarum Gentium*, dicatur Jus Naturæ Gentium.

RATIO quia (1) utriusque juris est idem principium, scilicet dictamen rectæ rationis, super socialitate reflexum, (2) eadem est vis obligandi, divina voluntas (3) sunt eadem præcepta, quæ dirigunt actiones hominum singulorum & Gentium, modò quod pro substrata materia aliquam variationem accipiant.

CONSENTIUNT Hobbes *de Cive c. XIV. n. 4.* Boecler. *Inst. Polit. l. II. c. 3.* Pufendorf. *L. II. §. N. G. cap. 3. n. 23.* Dn. Thomas *Inst. Jurispr. div. L. I. cap. 2. §. 2.* Magnif. Dn. Hertius, *Jurisprud. Universal. Sect. I. §. 3. it. Dissert. de Lytro, Sect. I. §. 6. Conf. §. 11. Inst. de R. D.*

DISSENTIUNT Dd. Juris Romani communiter, qui Jus Nat. & Gent. specie differre putant. Ipse etiam Grotius Jus Gentium voluntarium fingens, & qui vel cum eo sentiunt, vel cum tuentur, allegati à Dn. Præsidente *dict. dissert. ad §. ult. p. 31.*

THEMA XIV.

Ad c. IV. Officia hominis erga DEUM a) saltim per indirectum ex socialitate demonstrari possunt, b) id quod sufficit.

RATIO a) quia sunt medium ad socialitatem summè & præcipuè necessarium. Quicumque igitur obligat ad finem, ille etiam intelligitur obligasse ad medium summè & præcipuè necessarium. b) Quia directa demonstratio officiorum erga DEUM ad Theologiam naturalem pertinet.

CONSENTIUNT, qui concedunt, usum Religionis secundarium esse, ut promoveat socialitatem. Nec non qui Theologiam naturalem distinctam à Jurisprudencia naturali disciplinam statuunt.

DISSENTIUNT, qui utrumque hoc negant, qui officia erga DEUM ex socialitate deduci nullo modo posse cum Velthemio clamitant. vid. Erid. Scand. p. 300. qui etiam in Jur. Nat. directò & per modum thesicos officia hæc tractanda putant, quod facit Goedhard. Borgefius, *Enodat. J. Nat. c. II. p. 27. seqq. c. III. p. 67.*

THEMA XV.

Religio est ultimum & firmissimum societatis humanæ vinculum.

RATIO (1) quia religio & metus DEI animos civium omnium optimè continent. (2) Quia religio etiam futurum post hanc vitam tribunal inculcat, ubi occultè peccatorum à quovis rationes reddendæ.

CON-

CONSENTIUNT, qui finem & usum Religionis, etiam Christianæ, duplicem agnoscunt, ita sc. ut ad beatitudinem quoque civilem porrigatur, juxta confessionem Pauli 1. *Timoth. 2. v. 2.*

DISSENTIUNT, qui pro Machiavellico dogmate hoc habent, Autores Indicis Novitatum *Art. 1. Frider. Gesenius, Zentgravius, alii, quibus respondet Pufendorfius in Eride Scand. p. 7. 84. 109. 326. 350.*

THEMA XVI.

Ut ritu externo DEus colatur, naturalis Lex non dicitur.

RATIO (1) quia ritus sunt ex instituto hominum (2) DEus coli potest sine externo ritu (3) ritibus DEum affici naturæ lex non dicitur.

CONSENTIT & propugnat Dn. Thomasius, *Jurispr. Div. L. II. c. 1. §. 7. seqq.* & in scriptis hac de causa contra Dn. Placcium editis.

DISSENTIUNT, qui cultum externum cum ritu confundunt, in specie Placcius, in scriptis adversus Dn. Thomasius.

DISSENTIUNT etiam, qui templa, sacrificia & similia, ad ritum spectantia apud omnes ferè Gentes recepta, à jure naturali profecta credunt, contra quos, quod sacrificium in specie attinet disputantem vid. *Strimésum, Praxiolog. apodiēt. p. 134.*

THEMA XVII.

Dantur a) officia hominis erga seipsum, Ad c. V. eaque b) ex socialitate probantur.

B 3

RATIO

RATIO a) quia (1) non à se ipso est, nec sibi vivit (2) habilis creatus ad maximas perfectiones sibi acquirendas; b) quia, nisi singuli ad socialitatem, tanquam finem communem se pararent, universi eam nunquam essent adepturi. Quatenus ergo cultura hominis, & conservatio est modus socialitatis obtinendæ, eatenus etiam socialitas ea exigit.

CONSENTIUNT, quoad prius, omnes, qui ad officia circa seipsum observanda à DEO hominem obligari posse admittunt. Quoad posterius Dn. Thomafius l. c. *L. I. c. 4. L. II. c. 2.* & alii, qui socialitatem ex mente Puffendorffii recte capiunt & explicant.

DISSENTIUNT, qui vel omnino nulla statuunt hominis erga seipsum officia, decepti *L. 22. pr. ff. d. Legat. III.* vid. Dn. Thomaf. *L. I. c. 1. §. 76.* vel ex socialitate tantum officia erga Socios derivari posse persuadentur. vid. Erid. pag. 300.

THEMA XIIIX.

In extremæ necessitatis casu licet alteri res suas eripere.

RATIO quia (1) in casu extremæ necessitatis reviviscit communio primæva (2) jus exigendi ab altero imperfectum mutatur in perfectum.

CONSENTIUNT Grot. J. B. & P. *L. II. c. 2. §. 6. seqq.* Dn. Thomaf. J. D. *L. II. c. 2. §. 168.* Dn. Jo. Frid. Heunisch. Disput. de moralitate ablationis rei alienæ, habit. Lipf. 1683.

DISSENTIUNT Scholastici & Theologi ferè communiter,

ter; Commentatores Grotiani, Ziegler, Henniges, Fel-
den, Osiander &c.

THEMA XIX.

Falsum est, quod vulgo dicitur, quod
necessitas Lege careat.

RATIO, quia necessitas (1) dirigitur à Lege naturæ (2) lo-
cum facit juri extraordinario.

CONSENTIT Dn. Thomaf. *l. c. c. II. §. 123. seqq.* ubi do-
cet, nullum necessitatis casum evenire, qui non ex Legi-
bus divinis dijudicari queat.

DISSENTIUNT vulgo omnes, qui nudè & crudè dictè-
rium id accipientes, necessitatem simpliciter omnia Le-
gum repagula convellere existimant.

THEMA XX.

Vulnerare tantum mandans, & cædem Ad c. VI.
prohibens, ubi data opera mandatarius man-
dati fines excefferit, de hoc excessu non
tenetur.

RATIO, quia (1) delicta distinguit animus (2) non ex cau-
sa mandati, sed ex propria fraude mandatarius excefs-
sum committit.

CONSENTIUNT Harprecht. *ad Inst. §. 8. ff. mandati, n. 18.*
Huber. *Prælect. ad Inst. d. l. n. 5.* alii allegati ap. Carpzov.
Pr. Crim. p. 1. q. 4. §. 19.

DISSENTIUNT Carpzov. *l. c. §. 21.* & plerique DD. civil-
es, decepti *l. 15. ad L. Cornel. de Sicar. l. 38. §. 5. ff. de
pocr.* Th. XXI.

THEMA XXI.

Ad C.VII. Maxima illa, quæ inter homines ratione ordinum & dignitatum existit, inæqualitas non tamen tollit præceptum de agnoscenda colendaque naturali hominum æqualitate.

RATIO quia (1) inæqualitas illa introducta est salva communiōe jurium humanitatis, juxta quam omnes omnino homines adhuc intelliguntur æquales (2) jura humanitatis nec eripi justè possunt, nec iis renunciare licet. Quare nullo facto vel pacto licitè alicui eripi possunt.

CONSENTIUNT, qui summis in fastigiis constituti cæteros ut æque homines habendo eos amant, & humanitatis jurium participes faciunt.

DISSENTIUNT, qui instituta humanitati adversa introducunt, & ut licita defendunt, quale erat apud Romanos barbara servitus, quâ non civitatis solum, sed & ipsa humanitatis jura multis in capitibus miseris eripiebantur.

THEMA XXII.

Ad C.IX. Actio ingrati non datur.

RATIO quia (1) ingratus peccat contra humanitatem duntaxat, non contra jus perfectum (2) ad solam hanc actionem tribunalia non essent suffectura.

CONSENTIUNT Dd. communiter, qui injuriam simplicem à qualificata fecernere sciunt.

DISSEN-

DISSENTIT Boecler. dissert. III. annexa notis ad Grot. qui existimat, & posse & debere locum esse huic actioni in Rebus publicis.

THEMA XXIII.

Ex pactis etiam nudis vera datur obligatio. Ad c. IX.

RATIO quia (1) nihil tam congruum est fidei humanæ, quam ea, quæ inter nos placuerunt, servare *l. 1. ff. de pact.*

CONSENTIUNT Grotius *L. II. c. 11. §. 1. seqq.* Pufendorf.

J. N. & G. *L. III. c. 5. §. 9. 10. 11.* & Dd. qui assertum Juris Canon. *c. 1. & 3. X. de pact. c. 34. X. de sentent. excommunicat.* admittunt.

DISSENTIUNT jura Romana & Dd. Civiles, imprimis Francisc. Connanus, Comment. Juris Civil. *L. V. cap. 1.* quem refutant Grotius *L. II. cap. 11. §. 1.* & Pufendorf. *L. III. c. 5. §. 9. seqq.*

THEMA XXIV.

Pacta per se non obligant.

RATIO quia (1) incuntur à paribus, vel quâ talibus (2) vim obligandi habent à voluntate superioris seu Legislatoris.

CONSENTIUNT, qui Jus Gentium voluntarium ex pactis constitutum adversus H. Grotium negant.

DISSENTIUNT, qui tale Jus pactis superstructum asserunt. It. qui pacta pro legibus habent, quæ in Jure Romano aliquando hoc nomine venire vident.

THEMA XXV.

Officia sermocinantium etiam pacto ni. Ad c. X.

tuntur.

RATIO quia (1) verba valent non naturâ, sed ex hominum
C imposi-

impositione (2) homines non tantum loqui, sed & tacere, imo (3) aliter loqui, aliter sentire possunt.
CONSENTIUNT, qui facultatem loquendi ab ipso sermone fecernunt, quorum hic ex pacto, illa à natura est.
DISSENTIUNT, qui officia sermocinantium non ad hypothetica, sed absoluta spectare putant. Item, qui officia absoluta in thesi cum talibus in hypothesis confundunt.

THEMA XXVI.

Tantum abest, omnem simulationem & dissimulationem esse illicitam, ut cæteris paribus eæ quandoque inter officia referantur.

RATIO quia (1) sæpè aliis directo sermone prodesse non possumus, imo potius noceremus, hinc simulandum, (2) aliis manifestare, quæ scimus, prohibitum & illicitum, hinc dissimulandum.

CONSENTIUNT omnes, qui inter falsiloquia & mendacia, simulationes & dissimulationes noxias & innoxias distinguere sciunt.

DISSENTIUNT, qui ex imperitia rerum moralium utrumq; tanquam Pseudo-Politicis proprium rejiciunt.

THEMA XXVII.

Ad c. XI. Juramentum per vim extortum non obligat.

RATIO quia (1) coactio & metus omni obligationi obstant. (2) Juramentum non debet esse vinculum iniquitatis (3) actui illegitimo leges divinæ & humanæ validitatem haudquaquam concedunt.

CONSENTIUNT è Jctis plerique.

DISSEN-

DISSENTIUNT ex falsa hypothefi, quod DEO juratum fit, Grotius *L. II. cap. 13. §. 14. 15. L. III. 19. 5.* & ejus Commentatores, Ziegler, *in not. ad d.l. Kulpifius, Colleg. Grotian. ad b.l. p. 74.* Vel decepti ex non rectè intellecta doctrina Juris Civilis, quâadverfus metu coactum, dolo inductum &c. si quid promiferit, datur actio §. 1. *J. de Except.* Potiores inter Dissidentes sunt Franzkius *L. II. resolut. 2. n. 11.* & Rauchbar. *L. II. qu. 4. n. 19.* sed iis responfum à Dn. D. Hertio, *Paræm. Jur. XXXI. §. 1.* Confer ejusd. *Comment. de Lytro, Sect. II. §. 24.*

THEMA XXIIIX.

Oceanus vastus nec est, nec esse potest in dominio.

RATIO, quia (1) ejus custodia est impossibilis, (2) usus sufficit omnibus.

CONSENTIUNT Grot. *L. II. c. 2. §. 3. c. 3. à §. 8. ad 16.* & in *Dissert. de Mari libero*, aliique allegati à Bœcler. *not. ad Grot. d.l. p. 50.*

DISSENTIUNT, qui argumentis ad proprietatem marium particularium demonstrandam idoneis decepti sunt. Selden. *in Mari clauso.* Joh. Strauchius, *dissert. de Imperio maris c. 2.* Hulder. Eyben, *Observ. ad Inst. disquis. VI. obs. 3.* Kulpis. *Colleg. Grot. ad d.l. Grot. Exerc. III. p. 28.* Felden *in Not. ad Grot. p. 125.*

THEMA XXIX.

Testamenta non sunt inventum Juri Civili proprium, sed æque ad Naturæ Jus spectant. Ad c. XII.

C 2

RATIO

RATIO, quia (1) sunt modus transferendi dominia, quem recta ratio dicitur, & aliquando socialitas requirit (2) per testamentum etiam, qui juri civili subiecti non sunt, invicem res suas transferre possunt, v. gr. regna patrimonialia. Grot. *L. I. c. 3. §. 12.*

CONSENTIUNT Grotius, *L. II. c. 6. §. 14.* ibique Bœcler & Kulpis; Pufendorf. *J. N. & G. L. IV. c. 10. §. 4. 5.* Dn. Thomas. *J. Jurispr. Div. L. II. c. 10. §. 162. seqq.* confer Scheidevvin. *ad J. de Test. Ordinand. n. 12. seqq.*

DISSENTIUNT, qui decepti §. 6. *J. de Usu & habit.* aliisque civilis juris textibus, Testamentum ad jus civile, Juri Gentium naturali (ut §. 11. *J. de rerum divis.* vocatur,) contradistinctum referunt. Item qui eo ipso, dum *specificam* aliquam formam à Legibus Civilibus Testamentum accipere vident, *genericam* ipsi à Jure Nadenegari omninò persuadentur; *rem cum rei modo* pereram confundentes.

THEMA XXX.

Usucapio est modus acquirendi Juris Naturalis & Gentium.

RATIO, quia (1) recta ratio super socialitatem reflexa dicitur, dominia rerum non semper debere esse in incerto. (2) qui rei suæ longo satis tempore curam nullam habuit, rationis conjecturam eam dereliquisse censetur.

CONSENTIUNT Dd. qui in Jure Gentium, non accepto pro moribus, præcipuam ejus rationem quarunt.

DISSENTIUNT cum Petr. Gregor. Tholosan. *Syntagm. Jur. L. XL. c. 2. n. 4. seqq.* Benjam. Leuber/ Stapel. *Unflig n. 1129.* & alii, qui jus Romanum causam productricem omnium jurium somniantes, solius istius hoc inventum

ventum credant. Item qui ad causam finalem secundariam, coercionem scilicet foecordiae subditorum, res suas iusto diutius negligentium unice & vel maxime respiciunt.

THEMA XXXI.

Etiam m. f. possessor ut impensas tam utiles, quam necessarias recuperet, naturaliter iustum est. Ad c. XIII.

RATIO, quia æquius est, ut nemo cum alterius damno locupletetur.

CONSENTIUNT etiam ex Dd. Civilibus hodie aliqui, vid. Struv.

Jurispr. forens. L. II. Tit. 13. §. 8. L. II. Tit. 33. §. 10.

DISSENTIENTES vide ap. Treutler. Vol. 1. Disp. 14. §. 19.

THEMA XXXII.

Pretia rerum ab impositione hominum veniunt. Ad c. XIV.

RATIO quia (1) à dominio & introducta rerum proprietate habent originem (2) vel lege vel conventionione constituuntur.

CONSENTIUNT, qui in commerciis quoad precii determinationem non omnia incerta relinquunt, sed fundamenta officiorum hic observandorum monstrant, ut egregie facit Bœclerus, *Dissert. II. de mensura precii*, subnex. *Comment. ad Grot. p. 33. seqq.* Thomafius, *7. 7. D. L. II. c. 11.*

DISSENTIUNT, qui pretia rerum cum fundamentis preciositatis, & cum ipsa aptitudine, quam res habent, confundentes plane naturalia ea credunt; vel qui in iis exigendis nullum sibi modum servandum esse existimant.

THEMA XXXIII.

Pactorum & Contractuum discrimen est à Jure Civili Romano. Ad c. XV.

RATIO. Romani videntes, sapere ex in consulto impetu homines promittere, ut huic malo mederentur, nullam promissionem & obligationem validam esse voluerunt, nisi qua vel Contractuum publice receptorum ad modum, vel Stipulationum formulis esset concepta. Ex pactis igitur nudis nulla ab initio dabatur obligatio. Sed quum negotiorum Civiliū conditio tam angustos efficacium obligationum cancellos non commodè ferret, validitatem etiam pactis tribuendam esse perspicientes, successive non solum quasi

C 3

Contractuum

Contractibus sed & variis pactis, non quidem nudis (ne semel asserti puduisse videretur) sed adjectis, legitimis, & nescio quibus non aliis sua autoritas enata fuit; Nihilominus tamen semel receptum Contractuum & pactorum discrimen in Latina lingua constanter permanfit.

CONSENTIT Dn. Thomafius 7. 7. D. L. II. c. 11. §. 58. seqq.

DISSENTIUNT vulgò Dd. qui in alia omnia abeuntes, discrimina varia confingunt. Deceptus hinc etiam ipse Pufendorfius perperam discrimen quærit in objecto, rebus sc. & actionibus in commercium venientibus, tanquam contractuum propriis. Quasi verò non & pacta ipsa circa hæc talia versarentur.

THEMA XXXIV.

Ut lex Commissaria pignori adjiciatur, naturali Juri & æquitati non repugnat.

RATIO, quia naturaliter justum est, remediis uti, quibus morosi Debitores coërceantur, nec tamen iis noceatur.

CONSENTIUNT, qui in hoc argumento dispositiones Juris Civilis à J. Nat. fecernunt.

DISSENTIUNT LL. Civiles, L. ult. C. de pact. pignor. L. 22. C. de usur. & Dd. communiter.

THEMA XXXV.

Usuræ licitè accipi possunt.

RATIO, quia æquum est, ut in partem lucri veniam, quod alter mea pecunia sibi facit.

CONSENTIUNT LL. & Dd. Civiles. vid. pluribus notata à Kulpis. Colleg. Grot. Exerc. VI. §. 5. Tefmar. Not. ad Grot. L. II. c. 12. §. 20. Theologi etiam plerique tum nostrates tum alii.

DISSENTIUNT è Theologis Belgis Cloppenburgus, & alii. Confer Gronovii, Schockii, Salmasii in hanc rem edita scripta.

THEMA XXXVI.

Delegatio, si à Creditore pure acceptata, a) est modus solvendi obligationem Jure naturali, quo etiam b) consensus debitoris præcisè non requiritur.

RATIO a) quia hoc Jure sufficit sola partium circa solutionem obligationis conventio b) quia (1) id inventum est Juris Civilis, ut per hoc differat delegatio à cessione; Et (2) nihil interest debitoris, deleganti solvat, an delegantis creditori.

CON-

Ad c.
XVI.

CONSENTIUNT ad a) etiam Dd. Juris Civilis, apud Finckelthaus Obf. XCI. ad b) qui subtilitates Juris Civilis in Naturali Gentium Jure non venandas esse norunt.

DISSENTIUNT ad a) qui putant: Anweisung sey keine Zahlung, vid. Finckelth. l. c. in rat. dubit. §. 1. Ad b) qui in hoc omnia ad dictaturam Juris Romani metiuntur, ac statim lapsos putant Interpretes Juris Nat. sicubi non convenientes suis labris laetucas inveniant.

THEMA XXXVII.

Quatenus officia hominis circa interpretationem si- Ad c. gnorum animi receptorum, & maximè sermonis spectan- XVII. tur, eatenus etiam rectè de hoc argumento in doctrina Jur. Nat. agitur.

RATIO, quia ubi officia seu præstationes jure debita, ibi jus; & ubi jus, ibi Jurisprudentia.

CONSENTIUNT, qui inter officia hominis reputant, ut is ita interpretetur dicta scriptaque sociorum, prout ea secundum officia fermocinantium comparata esse debebant; & in dubiis ex circumstantiis verum & genuinum signorum sensum manifestet.

DISSENTIUNT, qui (1) interpretationem in actu signato consideratam cum tali in actu exercito confundunt (2) ab officiis quæ regulas artis denotant, ad officia, quæ Juridica sunt, argumentantur.

THEMA XXXIIX.

Regula de odiosis restringendis & favorabilibus extendendis caute adhibita, in Jurisprudentia naturali tolerari posse videtur.

RATIO (1) quia dantur in rebus humanis tum favorabilia tum odiosa simpliciter, intuitu nempe publici & singulorum simul talia; saltem judicio rationis, si non perceptione sensuum. Illuc referimus pœnas; huc immoderatas usuras (2) quia etiam in actibus mixtis, i. e. unius respectu favorabilibus, alterius respectu odiosis, ultra qualitas præponderet, in comparatione ad publicum evidens & moralis certitudo haberi potest.

CONSENTIUNT Dd. Communiter.

DISSENTIT Dn. Thomaf. Inst. Jurispr. Divin. Append. ad L. II. p. 372.

TANTUM

ad LIB. PRIMUM.

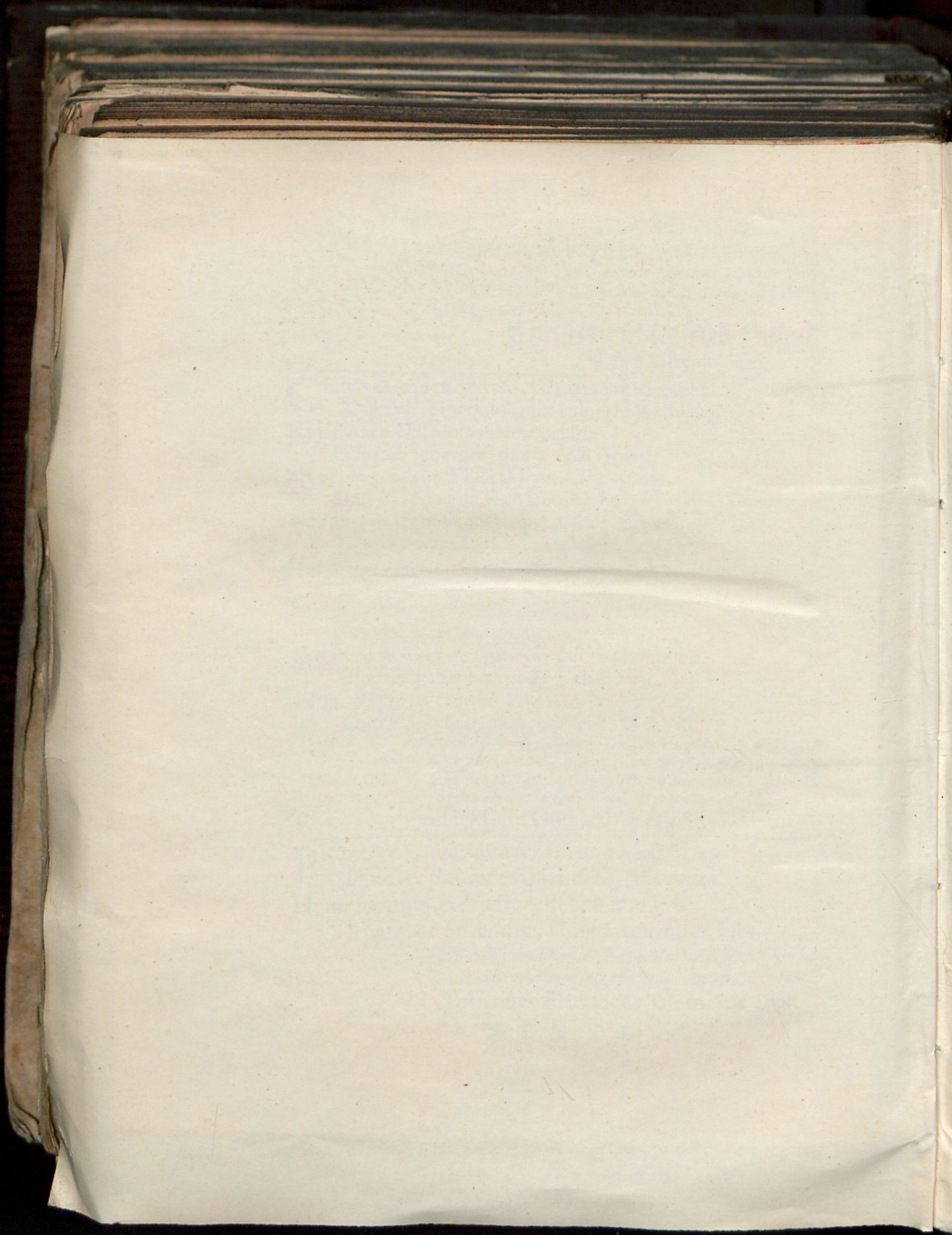
S. P.
PRÆSES
 RESPONDENTI.

Alter es, Nobilissime Domine CÆSAR, quem hoc mense in cathedram produco, studiorum quidem genere disparem, sed nec ardore & profectibus, nec morum probitate priori dissimilem. Lator sanè & summâ voluptate perfundor, quoties inter Veneris Bachiq; tot mancipia, inter acolastorum, quibus etiam Musarum sedes infestantur, exempla servari aliquos conspicio, de quibus certior spes est, eos in Viros publica Rei aliquando utiles evasuros. Horum in numerum non possum non quin optimo jure Te referam, qui ingenij, quod egregium à natura contigit, felicitate non ad ocium, vel corruptelas alias Te abripi pateris; sed indefessò potius studio ad metam honestè præfixam contendis. Perge ita, ut capisti, mentem utilibus quibusque doctrinis perficere, modestia, sobrietati, vitæque honestati studere, & de Te conceptam Tuorum Bónorumque multorum spem alere. Non decurrunt tam raris virtutibus condigna præmia, sed Patronorum copiam, PRINCIPIS Clementiam, & quod præcipuum, uberem Supremi NUMINIS gratiam Tibi ex proprio tuo meoque voto conciliabunt. Scribebam Giesse, die V.

Septembr. A. R. S. MDCCIII.

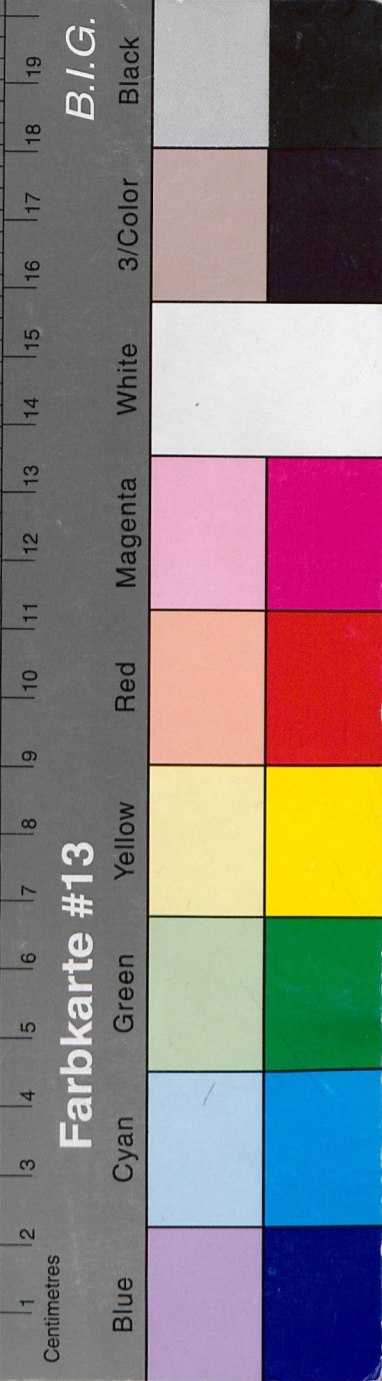

ULB Halle
005 372 02X

3

33272

1703, 3

6/

THEMATA
quædam
SELECTIONA.
ex
JURISPRUDENTIA
UNIVERSALI,
PRÆSIDE
DN. IMMANUELE WEBERO,
Phil. & Jur. Doct. Prof. Publ.
Publicè ventilanda
proponet
D. VI. Septemb. MDCCCIII.
Joh. Friederich Kayser / Giess.
Jur. Stud.

GIESSÆ, Typis Henningi Mülleri.

